

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 102/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], t. č. v [REDACTED], proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tdo/73/2023 takto

rozhodol:

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 20. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tdo/73/2023 (ďalej len „napadnuté konanie“) a navrhuje tiež priznať mu primerané finančné zadosťučinenie 3 000 eur. Zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu, a to z dôvodu, že je vo výkone trestu, nemá finančné prostriedky a je nemajetný [§ 34 ods. 1 v spojení s § 37 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pozn.]].

2. Z obsahu rukou písanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5To/145/2022-994 z 9. februára 2023, ktorý rozhodoval o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný

súd“) č. k. 1Tk/1/2016-557 z 26. októbra 2016, právoplatne odsúdený za obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 a § 145 ods. 1 Trestného zákona, prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona, prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 a ods. 2 písm. a) Trestného zákona a prečin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Trestného zákona. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal v júni 2023 dovolanie, a to z dôvodu, že rozsudok je založený na nesprávnom právnom posúdení zisteného trestného skutku alebo na „*nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia*“. Dovolanie sťažovateľa bolo okresným súdom predložené na rozhodnutie najvyššiemu súdu 23. októbra 2023. Dňa 17. júna 2024 sťažovateľ podal sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní predsedovi najvyššieho súdu, ktorá bola upovedomením sp. zn. Spr 1027/24 z 28. júna 2024 vyhodnotená ako nedôvodná, keď vec sa v tom čase nachádzala v záverečnej fáze prípravy na prerokovanie s predpokladom rozhodnutia v mesiaci september 2024. Do podania ústavnej sťažnosti však o podanom dovolaní nebolo rozhodnuté (odpoveď najvyššieho súdu na žiadosť o sprístupnenie informácií zo 7. januára 2025, pozn.). Nad rámec veci sťažovateľ upriamil pozornosť na to, že predseda dovolacieho senátu jeho trestný spis dobre pozná, keďže už rozhodoval (pozitívne) o jeho predchádzajúcich dvoch dovolaniach v tej istej trestnej veci.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Podstata sťažnostnej argumentácie sťažovateľa spočíva v tvrdenom porušení jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní. Tvrdí, že vo svojom dovolaní namieta jednoduchú právnu otázku a žiada, aby najvyšší súd preskúmal, či právna veta a právna kvalifikácia skutku vyplýva zo skutkovej vety popisu skutku tak, ako bol ustálený vo výrokovvej časti dovolaním napadnutého rozsudku. Domnieva sa, že skutková veta rozpísaná na dvanástich riadkoch je prehľadná a zrozumiteľná, preto elitní sudcovia najvyššieho súdu mali už o jeho dovolaní dávno rozhodnúť, a nie vystavovať svojou nečinnosťou sťažovateľa frustrácii, zúfalstvu a neistote. Z uvedeného dôvodu žiada aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všetky zákonom o ústavnom súde požadované náležitosti (§ 39, § 43, § 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5. Vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd považoval v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde za vhodné požiadať najvyšší súd o vyjadrenie sa k jej obsahu. Najvyšší súd vo svojom vyjadrení sp. zn. KP 3/2025-27 z 29. januára 2025 pripojil stanovisko predsedu dovolacieho senátu a sudcu spravodajcu a uviedol, že o dovolaní sťažovateľa bolo rozhodnuté 28. januára 2025. Najvyšší súd, poukazujúc na relevantnú judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k problematike posúdenia existencie zbytočných prietahov, uviedol, že právna neistota sťažovateľa bola odstránená

rozsudkom krajského súdu z 9. februára 2023. sp. zn. 5To/145/2022, pričom dovolacie konanie ako konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku predstavuje v tomto ohľade určitú nadstavbu. Už táto samotná okolnosť predstavuje výrazne nižšie nároky na rýchlosť konania (pozri rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 100/2023). S ohľadom na uvedené navrhol ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

5.1. Predseda dovolacieho senátu podrobne chronologicky opísal priebeh rozhodovania najvyššieho súdu o predchádzajúcich dovolaniach sťažovateľa. V podstatnej časti uviedol, že o prvom dovolaní sťažovateľa podanom proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 5To/131/2016 z 23. marca 2017, (ktorým krajský súd zamietol odvolanie sťažovateľa, pozn.) rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 4Tdo/12/2020 zo 16. júna 2020 podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku tak, že dovolaním napadnuté uznesenie zrušil a krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. V poradí druhé dovolanie sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 5To/44/2020 zo 17. septembra, a to z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 4Tdo/59/2021 z 22. novembra 2022 podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie zrušil, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Krajský súd v intenciách kasačného rozhodnutia najvyššieho súdu rozhodol rozsudkom sp. zn. 5To/145/2022 z 9. februára 2023. V poradí tretie dovolanie sťažovateľa vzťahujúce sa na ústavnú sťažnosť bolo predložené najvyššiemu súdu 23. októbra 2023. S poukazom na povinnosť súdu vybavovať veci priebežne v poradí ich nápadu (s tým, že väzobné veci sú vybavované prednostne) najvyšší súd o dovolaní rozhodol 28. januára 2025 tak, že ho podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol. S poukazom na zaťaženosť senátov trestno-právneho kolégia najvyššieho súdu, ako aj na skutočnosť, že ide o mimoriadny opravný prostriedok podľa predsedu dovolacieho senátu v predmetnej veci, nedošlo k neprímerane dlhému konaniu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru EŠLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí aj pre čl. 6 ods. 1 dohovoru) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

8. Ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím

príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov, ide o zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať takú ústavnú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019).

9. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju dnes už stabilnú judikatúru k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, v ktorej opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011, I. ÚS 141/2024).

10. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu sudcu alebo iného štátneho orgánu. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy [I. ÚS 63/00 (ZNaU 21/01), II. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04, II. ÚS 24/04, IV. ÚS 290/04, III. ÚS 372/06, I. ÚS 266/2021 (ZNaU 88/2021, I. ÚS 531/2023)].

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESĽP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

12. Ústavný súd v konkrétnej veci sťažovateľa upustil od striktného posúdenia spomínaných kritérií s ohľadom na osobitosť dovolacieho konania, v ktorom najvyšší súd rozhoduje o mimoriadnom opravnom prostriedku podanom proti právoplatnému súdnemu rozhodnutiu. Sťažovateľ podal dovolanie proti rozsudku krajského súdu č. k. 5To/145/2022-994 z 9. februára 2023, súdny spis bol predložený najvyššiemu súdu 23. októbra 2023. Najvyšší súd o podanom dovolaní rozhodol uznesením sp. zn. 4Tdo/73/2023 z 28. januára 2025 tak, že ho podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol. Dĺžka napadnutého konania tak predstavovala jeden rok a tri mesiace, čo je z pohľadu ústavného súdu akceptovateľná doba, ktorá je v súlade aj s platnou judikatúrou ESĽP, podľa ktorej dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote ani podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (Humen proti Poľsku z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku zo 17. 1. 2002. body 64, 65 a 66, rovnako tak aj napr. IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 251/2021). Ústavný súd na tomto mieste poukazuje i na to, že dovolací súd preskúmava rozhodnutie odvolacieho súdu na základe podaného dovolania v intenciách dovolacích

dôvodov a robí tak na základe skutočností, ktoré boli zistené a preukázané v celom súdnom konaní, čo znamená, že svoj prieskum zameriava aj na konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Z uvedeného teda priamo vyplýva zvýšená faktická a časová náročnosť. Ako podstatné k dovolaciemu konaniu treba uviesť aj to, že primárnou úlohou najvyššieho súdu ako najvyššej súdnej autority v krajine (spolu s Najvyšším správnym súdom Slovenskej republiky a ústavným súdom, ktorý však z hľadiska jeho postavenia stojí mimo sústavy všeobecných súdov) pri rozhodovaní o dovolaní ako mimoriadnom opravnom prostriedku je legitímne očakávanie každého, že jeho vec bude rozhodnutá v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže očakávať, že jeho vec bude rozhodnutá spravodlivo. Z miesta, ktoré zastáva najvyšší súd v hierarchii všeobecných súdov, by malo vyplývať, že najvyšší súd rozhoduje iba v najzásadnejších, spoločensky najvýznamnejších a právne najnáročnejších prípadoch, čo tiež môže znamenať, že aj časový rámec, ktorý najvyšší súd na vydanie rozhodnutia potrebuje, má zodpovedať významu jeho rozhodovania [I. ÚS 203/2021 (ZNaU 82/2021)].

13. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd uzatvára, že sťažovateľom indikovaný zásah do základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nedosahuje požadovanú relevantnú ústavnoprávnu intenzitu, ktorá by zakladala možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľom namietaného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

IV.1. K žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

14. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ústavný súd konštatuje, že takýmto žiadosťiam vyhovie v prípade súčasného (kumulatívneho) splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde a jeho ustálenej doterajšej judikatúry v tejto oblasti, t. j. 1. ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa (ak vzhľadom na svoje majetkové pomery nedisponuje dostatočnými zdrojmi na úhradu trov právneho zastúpenia) a 2. ak zároveň nejde o bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

15. Ústavný súd po preskúmaní obsahu ústavnej sťažnosti v jej podstatnom základe konštatuje (aj bez potreby bližšieho skúmania majetkových pomerov sťažovateľa), že nebola splnená druhá podmienka na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, keďže v konkrétnom prípade sťažovateľa ide o zrejmé bezúspešné uplatňovanie nároku, ako to vyplýva z tohto rozhodnutia (výrok 1 tohto rozhodnutia), a ani ustanovenie právneho zástupcu by na prijatých záveroch ústavného súdu nič nezmenilo. Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu preto nevyhovel (výrok 2 tohto rozhodnutia).

16. Celkom na záver na okrej veci k bodu 10 sťažovateľovho podania ústavný súd dáva do pozornosti, že implicitnou náležitosťou ústavnej sťažnosti je nepochybne i zdvorilá úradná komunikácia a že ak sa v úradnom styku komunikuje bez emócií, vytvárajú sa tým zdravé predpoklady, aby sa všetci mohli sústrediť na podstatu veci a racionálne hodnotenie všetkých

okolností prípadu, čo v konečnom dôsledku nevyhnutne prispieva k spravodlivému rozhodnutiu (m. m. I. ÚS 453/2024).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. februára 2024

Jana Baricová
predsedníčka senátu